



**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS
VIDAUS TYRIMŲ IR VEIKLOS PROCESŲ
KONTROLĖS SKYRIUS**

Budžetinė įstaiga, Algirdo g. 19, 03607 Vilnius, tel. (8 5) 265 0193, faks. (8 5) 213 9751, el. p. info@vdi.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188711163.
Skyriaus duomenys: Aguonų g. 4, 03213 Vilnius.

**VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS
KORUPCIJOS RIZIKOS IR (AR) RIZIKOS VEIKSNIŲ VEIKLOS SRITYSE,
KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO
TIKIMYBĖ, NUSTATYMO 2022 METAIS ATASKAITA**

2022-10-20 Nr. B-15
Vilnius

Atsižvelgiant į: 1) Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021-11-30 įsakymu Nr. 2-246 patvirtintų, Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų 12 punkto nuostatą – einamaisiais metais korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą įstaigose atlikti ne mažiau kaip 2 rizikingiausiose jų veiklos srityse ir 2) Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Prevencijos skyriaus 2022-09-07 rašte Nr. (2.46Mr-06) SD-3373 pateiktą pasiūlymą, Lietuvos Respublikos valstybinėje darbo inspekcijoje (toliau – VDI arba Inspekcija) tikslu nustatyti korupcijos rizikas ir (ar) rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas Inspekcijos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, (toliau kartu – VDI darbuotojai) padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir nustatyti priemones, skirtas tokioms nustatytosioms rizikoms (rizikos veiksniams) sumažinti ar pašalinti, be 2022-09-23 ataskaitoje Nr. B-13 antikorupcinio požiūriu įvertintos VDI veiklos srities¹, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas Inspekcijoje šiais metais buvo atliktas dar ir lobistinės veiklos priežiūros srityje.

Kadangi subjektu atsakingu už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Inspekcijoje yra paskirtas VDI Vidaus tyrimų ir veiklos procesų kontrolės skyrius (toliau – Skyrius), paminėtą korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko pastarojo specialistai. Buvo išanalizuotas praėjusių 12 mėnesių Inspekcijos veiklos laikotarpis.

¹ 2022-09-23 ataskaitoje Nr. B-13 antikorupcinio požiūriu buvo įvertinta viešai neskelbiamos tarnybinės informacijos naudojimo sritis bei tai, kaip VDI yra vykdomi kiti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pasiūlymai dėl privalomų ir rekomenduotinių Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo kontrolės subjektų veiksmų, pateikti Rekomendacijose dėl Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo laikymosi kontrolės ir priežiūros, patvirtintose Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2021-11-24 sprendimu Nr. KS-332.

Inspekcijos lobistinės veiklos priežiūra prie sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, yra priskiriama, nes pagrindinės VDI funkcijos yra kontrolės ir/ar priežiūros vykdymas. Aptariamo darbo metu buvo naudojamos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Prevencijos skyriaus 2022-09-07 rašte Nr. (2.46Mr-06) SD-3373 pateiktu klausimynu. Įvertinus tai, kad į pirmąjį jo klausimą – „ar Inspekcijoje yra Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektorius įsakymu patvirtintas teisės aktas, reglamentuojantis VDI darbuotojų, kurių atžvilgiu vykdyta lobistinė veikla, deklaratavimo ir lobistinės veiklos priežiūros tvarką“ atsakymas yra „ne“, į toliau sekančius klausimus, kurie betarpiškai yra susiję su paminėtu teisės aktu (nuo 2 iki 4) atsakymai yra analogiški.

Dėl paminėto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Prevencijos skyriaus klausimyno 5 (paskutinio) klausimo, kurio papunkčiuose yra teirujamasi: „ar Inspekcijos darbo praktika yra tinkama ir efektyvi, kad užtikrinti su aptariama veiklos sritimi susijusios VDI darbuotojų veiklos atitiktį Inspekcijoje nustatytam teisiniam reglamentavimui“; „ar Inspekcijos atsakingas darbuotojas/padalinytis atlieka periodines, su lobistinės veiklos priežiūra susijusias, vidaus kontrolės procedūras ir ar šiam darbuotojui/padaliniui prieinama visa informacija, kad užtikrinti kokybišką vidaus kontrolę aptariamoje veiklos srityje“; „ar VDI darbuotojai pildo lobistinę įtaką patyrusio asmens deklaracijas ir ar šios deklaracijos teikiamos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Prevencijos skyriui“; „ar VDI darbuotojams organizuojami vidiniai mokymai, susiję su aptariama veiklos sritimi“ ir „ar vertinamu laikotarpiu buvo atvejų, kuomet Inspekcijos pareigybė, kuriai pavesta vykdyti vidaus kontrolės procedūras aptariamoje veiklos srityje, buvo laikinai neužpildyta“, pasakytina, jog, atsižvelgdamas į Skyriaus 2021-01-18 Išvadą dėl teisėkūros veiklos ir joje dalyvaujančių įstaigos darbuotojų pareigos deklaruoti patiriamą lobistinės veiklos įtaką vykdymo Nr. B12.2.- 4, Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius 2021-02-04 įsakymu Nr. EV-37 (toliau – Įsakymas) yra nustatęs taip: „VDI darbuotojas (valstybės tarnautojas ir/ar darbuotojas dirbantis pagal darbo sutartį), kuriam yra pavesta dalyvauti rengiant, svarstant ir priimant norminius teisės aktus, privalo deklaruoti informaciją apie bet kurią apraišką daryti jam įtaką dėl teisėkūros. Ne vėliau kaip kitą darbo dieną po patirtos įtakos dėl teisėkūros, apie tai darbuotojas turi raštu pranešti Lietuvos Respublikos vyriausiajam valstybiniam darbo inspektoriui, kartu nurodydamas visus jam žinomus duomenis apie tai dariusį asmenį“. Su šiuo įsakymu yra supažindinti visi VDI darbuotojai, o pastarojo kontrolė paskirta Skyriui. Pareigybė, kuriai pavesta vykdyti vidaus kontrolės procedūras lobistinės veiklos srityje, Skyriuje visada buvo užpildyta. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad išanalizuotu praėjusių 12 mėnesių Inspekcijos veiklos laikotarpiu, kaip ir per visą Įsakymo galiojimo laiką, nebuvo atvejų kai VDI darbuotojai būtų užpildę lobistinę įtaką patyrusio asmens deklaracijas. Dėl šios priežasties Skyriui vertinti (kontroliuoti) ir/ar Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Prevencijos skyriui pateikti nebuvo ko. Per visą aptariamą laikotarpį Inspekcija, vykdydama Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2021-10-22 įsakyme Nr. A1-757 „Dėl Pavyzdinio lobistinės veiklos priežiūros įstaigose prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos valdymo sričiai priskirtose įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ išsakytą rekomendaciją, kaip įstaiga nepasitvirtinusi Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje ir 11 straipsnio 6 dalyje įvardintos tvarkos, vykdamas lobistinė veiklos priežiūrą, vadovavosi aukščiau nurodyto ministerijos tvarkos aprašo nuostatomis. Be to, Inspekcijoje galioja Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektorius 2022-08-05 įsakymu Nr. EV-195 patvirtintos VDI vadovybės, administracijos ir teritorinių skyrių vedėjų, darbo inspektorių bei viešųjų pirkimų komisijos narių susitikimų su interesantais taisyklės, kurios, siekiant mažinti galimos korupcijos Inspekcijoje riziką, nustato, jog interesantų apsilankymo pas taisyklėse nurodytus VDI darbuotojus faktai privalo būti užregistruoti atitinkamame registre, pildomame Inspekcijos Dokumentų valdymo sistemoje.

Nors iš esmės tai reikštų tik svarstomo kausimo teisinio reguliavimo lygmens pakeitimą, įvertinus visus „už ir prieš“, siūlytina Inspekcijoje parengti ir patvirtinti savarankišką VDI darbuotojų, kurių atžvilgiu vykdyta lobistinė veikla, deklaracijų pildymo ir pateikimo tvarką. Tai leistų padidinti Inspekcijos vidaus kontrolės sistemos efektyvumą.

Vidaus tyrimų ir veiklos procesų
kontrolės skyriaus vedėjas

Rimas Grigaravičius

Vidaus tyrimų ir veiklos procesų
kontrolės skyriaus vyresnysis patarėjas

Giedrius Pažūsis